

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת צו - שבת הגדול

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- ה. איסור אכילת חלב ודם
 - י. דיני האשם והחלוקה לכהנים
 - י. סדר הקרבת קרבנות המילואים
 - י. דיני מנחת חביתין
 - מ. ציווי משה לכהנים שיישארו במשכן
 - מ. דיני קרבן תודה
 - נ. דיני טומאה בקדשים ונותר
 - נ. דיני אכילת קרבן החטאת
 - פ. דיני מנחות כללים
 - פ. ציווי ד' וההכנות לימי המילואים
 - ת. הכנת הכהנים לעבודתם
 - ת. סדר תרומת הדשן
 - ת. מתנות הכהונה מהשלמים
- "-----
"-----

שאלה לשולחן שבת

"ואש המזבח תוקד בו"

כתוב בגמרא (יומא כא:): 'אע"פ שאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט'. הרי שירדה אש מן השמים למזבח במשכן ונשארה שם תמיד.

ויש לבאר מדוע במשנה במסכת אבות (פ"ה מ"ה) שמביאה את עשרת הניסים שנעשו בבית המקדש, לא מוזכר עניין נס זה שירדה אש מן השמים באופן פלאי?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

ליקוט טעמים לכך שהשבת שלפני הפסח קרוי שבת הגדול: א. זכר לנס הגדול שארע ב' בניסן שבאותה שנה חל בשבת, שבני ישראל לקחו שה לקרבן לעיני המצרים ולא אונה להם כל רע. (טור) ב. על שם שה'גדול' (הרב) דורש בבית הכנסת. ג. שהרב מאריך לדרוש ונדמה לאנשים כיום ארוך וגדול. (שבולי הלקט) ד. מפני שבשבת זו קיבלו ישראל את המצווה הראשונה שלהם, ונהיו כקטן הנכנס לגיל בר מצווה ונקרא 'גדול'. (אבודרהם) ה. כדי להדגיש את מעלת השבת על פני יו"ט ראשון של פסח הקרוב שאף הוא נקרא 'שבת'; 'ממחרת השבת'. (ר' שלמה קלוגר) ו. על שם ההפטרה המיוחדת המסתיימת "הנה אנכי... יום ד' הגדול והנורא". (והמהרש"ל מעיר שאם זה היה ע"ש ההפטרה, היה מן הראוי לכנות את השבת 'שבת וערבה', ע"ש תחילת ההפטרה וכמו בשבתות חזון ונחמו) ז. כל שבת לפני הרגל נקרא 'גדול', וכך הובא בסידור עתיק למנהג קורפון: 'סדר לשבת הגדול של שבועות'. ח. נהגו לעשות לעיניים חלות גדולות משאריות החמץ לפני החג. ט. שבת זו היא זכר ל'משכו וקחו לכם צאן'. ואמרו חז"ל 'משכו' את ידיכם מע"ז, ו'קחו לכם צאן' להקריב. הראשון שנלחם בע"ז ושבר את הפסלים היה אברהם אבינו, שקרוי במסכת סופרים (כא,ט) 'אדם הגדול בענקים'. לכן לשבת זו שבה משכו את ידיהם מע"ז, והלכו בדרכו של אביהם אברהם הגדול - קוראים שבת הגדול. (ראשי בשמים) י. כיון שבשבת הזו נוספה לשבת מטרה נוספת מלבד היותה זכר למעשה בראשית, זכר ליציאת מצרים, וכאילו שהשבת 'גדלה'. (שפת אמת) יא. כי שבת זו מכילה בקרבה את כל הכוחות וההארות שבכל שבתות השנה. (חידושי הרי"ם) יב. לפי שהיו המצרים יודעים שאסור לעשות קשר בשבת, וכאן ראו אותם קושרים הבהמה בכרעי מיטתם, שלא ידעו את החילוק בין קשר של קיימא לשאינו קיימא. והשיבו כי מצות ד' עליהם וכו'. ואם כן, עיקר הנס היה בגלל השבת, שלכן שאלו. לכן קוראים אותו שבת הגדול. (הפרישה) יג. זישבשבת זו כוחות כשל יום הכיפורים למחילת עוונות, ויום הכיפורים קרוי צומא רבה, כן יומא רבה. יד. שבשבת זו שמרו לראשונה על שבת מלאה. טו. יציאת מצרים הייתה בשנת 2448 ואף שבת הגדול הייתה בשנה זו. ורמזו בשם: שבת שנת, ב' אלפים ת' (וארבע מאות) הגדול בגימטריא 48.

"בשלו את הבשר... ואת הלחם אשר בסל המלאים כאשר צויתי לאמר אהרן ובניו יאכלהו"

בפסוק זה יש להקשות: א. מה הכוונה במילים 'כאשר צויתי' הרי ברור שנצטווה על כך. ב. מדוע לא אמר שיש לאו להותיר עד לבוקר, ורק אמר שאם ישאר יש לשרוף. אלא, ברור שבדרך הטבע לא היה אפשרי לאכול אכילה מרובה שכזו, ובמיוחד שבעה ימים ברציפות, ורק משום שהייתה זו אכילת מצוה אכלו הכל באופן ניסי. ולכן אמר: 'ושם תאכלו את הלחם' - למרות שזה נשמע לא הגיוני מפני ש'כי כך צוית' - והשית' יעזור לכם לאכול. ולכן לא אמר לאו שלא להותיר כי התורה לא תצוה על הנס, ובדרך הטבע לא היה אפשר מבלי שיישאר נותר. (וידבר משה)

"ישחטו את האשם"

פירש רש"י: 'לפי שמצינו אשם בציבור נאמר ישחטו בלשון רבים'. כבר תמהו על דבריו של רש"י האלו מפרשים רבים: היכן מצינו בהלכות הקרבנות קרבן אשם המובא על ידי הציבור, הלא כל האשמות המפורשות בפסוקים מובאות על ידי יחיד? ויש לבאר: א. הגמרא בכריתות (יא) כותבת שבימי עזרא הקריבו אשם שפחה הרופה של ציבור בהוראת שעה. (הרבי מסוכטשוב) ב. יש לגרוס ברש"י: ואף שלא מצינו אשם בציבור. (מהרש"ל) ג. כל הפיסקא ברש"י מוטעית ובכתבי יד אינה מופיעה. (שו"ת אור המאיר) ד. אדם שהפריש קרבן לאשם ונאבד והפריש חדש ונמצא הראשון - הרי הוא קרב כ'קין המזבח' הבאים משל ציבור. (צפנת פענח) ה. אם הרבה אנשים שלחו אדם אחד למעול הרי כולם מתחייבים יחד באשם מעילות ולזה התכוון רש"י. (ליקוטי יהודה) ו. הכוונה של רש"י היא להרבה אנשים הבאים יחד ומקריבים כל אחד את אשמו שנקרא אשם בציבור ולא אשם ציבור וכמו שיש הרבה מתפללים נקרא תפילה בציבור. (מהרי"ל דיסקין) (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשע"ט)

העלון מוקדש לע"נ אליהו בן שלום ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:
1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 911 חשבון 3787939, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. חלק מיוחד שבא לקרבן רק מאיל וכבש
 - ב. מנחת נדבה היא מנחה _____
 - ג. "וטומאתו עליו" - איזו טומאה? (רש"י)
 - ד. יש מצוה לתרום ממנו כל בוקר
 - ה. "זאת תורת _____ על מוקדה"
 - ו. מילה המוטעמת בשלשלת בפרשה
 - ז. אחת מעבודות הדם
 - ח. אסור שהמנחה תהיה עשויה ממנו
 - ט. החלב שלה מותר במלאכה ואסור באכילה
 - י. על הכבד
 - כ. מבגדי הכהונה, וצריכה להיות במידה הנכונה
 - ל. אהרן ובניו אכלו מהבשר ומה _____
 - מ. כך קרוי קרבן הבא מן הצומח
 - נ. כלי שאם נטמא יש לו תקנה
 - ס. אחד מהדברים שהביאו למילואים
 - ע. נקהלו אל פתח אהל מועד
 - פ. פסול חמור בקרבן, שהאוכלו מתחייב בכרת
 - צ. מבגדי הכהונה
 - ק. קרבן האשם הוא _____
 - ר. משה _____ את הקרב והכרעיים במים
 - ש. קרבן המשים שלום בעולם (רש"י)
 - ת. דבר שנאפה אפיות הרבה נקרא:

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. לאדם כזה אסור לאכול מן הקדשים
 - ב. אסור באכילה
 - ג. דמו אינו אסור באכילה (רש"י)
 - ד. מבגדי הכהונה
 - ה. קרבן שמקריב יחיד על נס שנעשה לו
 - ו. "ושמרתם את משמרת ד' ולא _____"
 - ז. 'צו'- זה לשון _____ (רש"י)
 - ח. מילה נרדפת לקרבן
 - ט. מבגדי הכהונה
 - י. חלק מלחמי סל המצות- ' _____ מצות'
 - י. חלק מהאוזן
 - ל. מנחת כהן נקטרת-
 - ם. מתנות הכהונה ניתנות לכהנים לחק _____
 - ן. מבגדי הכהונה
 - ס. כלי שאם נטמא, אין לו תקנה
 - ע. אסור לאכול בשר קדוש ש _____ בדבר טמא
 - ף. בזבח שלמים, לוקח את החזה והחלב ו_ אותם
 - ץ. כך נקרא דבר טמא ומאוס
 - ק. " _____ ושוטף במים"
 - ר. משה שרף את ה _____
 - ש. אסור שהיא תכבה מעל המזבח
 - ת. לחם חלוט במים רותחים

ואלה שמות

"ולבש הכהן מדו בד"

כיצד קרוי בד שנעשה שתי וערב? ובד העשוי מחוט או שניים? ובד העשוי מסיבים כבושים? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

'וכבדתו' שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול... ואמר רבי יוחנן מנין לשינוי בגדים (לכבוד שבת) מן התורה שנאמר: "ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים". ותנא דבי ר' ישמעאל: לימדרך תורה דרך ארץ, בגדים שבישל בהן קדירה לרבו, לא ימזוג בהן כוס לרבו. "מעשות דרכיך", שלא יהא הילוכך בשבת כהילוכך בחול, שאין לפסוע בשבת פסיעה גסה יותר מאמה... "ממצוא חפצך", חפצך אסורים, חפצי שמים (צרכי מצוה) מותרים. "ודבר דבר", שלא יהא דיבורך בשבת כדיבורך בחול, בשבת דיבור של חפצי רשות אסור, הרהור מותר. אמר ר' שמעון בן גמליאל: כל ימי הייתי משמש את אבא ולא שמשתי אותו אחד ממאה ששמש עשו את אביו. אני בשעה שהייתי משמש את אבא הייתי משמשו בבגדים מלוכלכים ובשעה שהייתי יוצא לדרך הייתי יוצא בבגדים נקיים, אבל עשו בשעה שהיה משמש את אביו לא היה משמשו אלא בבגדי מלכות, אמר: 'אין כבודו של אבא להיות משמשו אלא בבגדי מלכות'. [והנה אם כך לבשר ודם ק"ו למלך מלכי המלכים הקב"ה, שהעומד לפניו להתפלל ראוי שילבש בגדי כבוד (מסילת ישרים)] כל תלמיד חכם שנמצא רב על בגדו חייב מיתה, שנאמר: "כל משנאי אהבו מות", אל תקרי משנאי אלא משנאי, [-חייב מיתה שצריך להיות חשוב והגון לכבוד תורתו, 'משנאי' שממאסין עצמן בעיני הבריות, והבריות אומרים אוי להם ללומדי התורה שהם מאוסים ומגונים, נמצא זה משנאי את התורה (רש"י)] [ע"פ שבת קיד]

מילה בפרשה

**ליד בית השר החשוב,
העביר סמכות לאהוב,
שמיד ציוה בפסגה,
לתת לבטלן מהעוגה.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

"צו את אהרן"

מלבד פרשתנו, אלו שני פרשות נוספות שמם הוא בן

2 אותיות?

מצאו נא בפרשה:

1. פסוק שמתחיל ומסתיים באות ה'.
2. מילה עם אות קטנה (זעירא).
3. שם של מסכת בש"ס.
4. את האות מ' המופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא באותה מילה)
5. מילה בת חמש אותיות שנקראת ישר והפוך.
6. פסוק המופיע בשלמותו 6 פעמים.

מתי אסור לשנות מעט יין והרבה מותר?

"שבת שלפני הפסח קורין אותו שבת הגדול, מפני הנס שיעשה בו" (שו"ע או"ח סי' ת"ל)

לכאורה יש לבאר מה ההלכה הנלמדת מסימן זה בשולחן ערוך. ויש שרצו לומר שרומז הוא למנהג לברך איש את רעהו בשבת זו: 'שבת הגדול ומבורך' במקום אמירת 'שבת שלום ומבורך' שאומרים בשאר שבתות. (ע"פ החיד"א) וב'נתיבי עם' כתב, שנהגו עכשיו בירושלים לומר בשבת הגדול 'שבת הגדול שלום'. אך הסיבה הפשוטה שהביא השו"ע דבר זה כהלכה היא משום שיש מצוה לזכור את ניסי הקב"ה שעשה עמנו, כמו שאנו מכנים את שבת זו בשם 'שבת הגדול' זכר לנס.

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

בפרשת צו מסופר על מנחת הכהנים, ועל קרבנות המילואים שלהם, "זה קרבן אהרן ובניו".

בפרשת צו ישנם 97 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילים:

"זבח הכהן" = בגימטריא = 97

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: אלו האמוראים היו מלמדי תינוקות? ובאיזו עיר היו 400 מלמדים בכל אחת מ-400 בתי הכנסת שבה? - רב שמואל בר שילת, רבי חנינא קרא. בעיר ביתר. (גיטין נ"ח) **לסדר את הפרשה** - "תפני מנחת פתים". **חידון א' ת'** - אליה, בלולה בשמן, גוף, דשן, העולה היא העולה, וישחט, זריקה, חמץ, טרפה, יותרת. כתנת, לחם, מנחה, נחושת, סל מצות, עדת ישראל, פיגול, ציץ, קדש קדשים, רחץ, שלמים, תופני. **חידון א' ת' הפוך** - טמא, חלב, דג, אפוד, תודה, תמותו, זירוז, זבח, אבנט, ריקקי, תנוך, כליל, עולם, חושן, חרס, נגע, מניף, שקץ, ומרק, פר, אש, מורבכת. **שעשועי דאורייתא** - בא ונח. 1. "המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן: לו תהיה שוק הימין למנה". 2. "מוקדה". 3. "אש תמיד". 4. "והרים ממנו". 5. "הלילה". 6. "וידבר ד' אל משה לאמר". **ואלה שמות** - שתי וערב - אריג. חוט או שניים - סריג. סיבים כבושים - לבד. **מילה בפרשה ויקרא** - פתח. "בתנועה אחת ישרה" - תנועת הניקוד 'פתח' המסומנת כקו ישר, "את הבגד הוא קרע" - קרע=שיסע=פתח, "בכך יצר דבר חדש" - פיתח, "ופער פיו בשער ודרש" - פער=פתח ו-שער=פתח. **טמונות בפרשה** - 1. "סל המצות" (ח,א), 2. "וכל כלי חרש" (ו,כא), 3. "אשר תאכל האש" (ו,ג), 4. "יותרת הכבד" (ח,כה), 5. קמיצה - "והרים ממנו בקמצו" (ו,ח), 6. 'בחלוק לבן' (רש"י, ח,כח), 7. "למנה" (ח,כט), 8. "וכל דם לא תאכלו" (ז,כו), 9. "בהן רגלם הימנית" (ח,כג), 10. "שוק הימין" (ח,כו), 11. "ואחר כך נותן בין ריסי עיניו" (רש"י, ח,יב), 12. 'שלא הטו ימין ושמאל' (רש"י, ח,לו), 13. 'יורדי הים, והולכי מדברות', ממביאי קרבן תודה. (רש"י, ז, יב) **טמונות בהפטר** - 1. "וקרבתי אליכם למשפט" (ג,ה), 2. "לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם" (ג,כד), 3. "ארובות השמים" (ג,י), 4. "שמש צדקה ומרפה בכנפיה" (ג,כ), **שאלה לשלחן השבת פורים** - שאלנו: מה ההבדל בין חנוכה ופורים לגבי נוסח הברכה, ומדוע אנו משנים פעם בלשון הווה ונוכח (הרב את ריבנו) ופעם בלשון עבר נסתר (רבת את ריבם)? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. בפורים היה הנס מתפילות בני"ו ותעניתם, ולכן כמו שהייתה התעוררות מלמטה, ולכן 'ריבנו' אבל בחנוכה הייתה השפעה מהש"ת לבדו ולכן כתוב רבת את ריבם. 2. בחנוכה שתיקנו את הברכה כבר יצאו לגמרי ממלכות יוון והיה שייך לקבוע בלשון עבר אבל בפורים עדיין היו תחת מלכות אחשוורוש. 3. בפורים כל עם ישראל היו בגאולה והתפללו וצמו ולכן: 'ריבנו', אבל בחנוכה רק קומץ יצאו להילחם ביוונים ולכן אנו אומרים: 'ריבם'. 4. בפורים הברכה נאמרת אחר קריאת המגילה ולכן אין צורך בסיפור הנס אלא בהודאה ולכן נקבעה ההודאה לדורות הרב את ריבנו, אבל בחנוכה מלבד ההודאה הוצרכנו גם לספר הנס ותיקנו להודות ע"י סיפור הנס בדרך לשון נסתר כלפי החשמונאים. 5. על הניסים הוא הודאה על הנס של חנוכה ולכן אומרים בלשון עבר, ואמנם ברכת הרב את ריבנו היא ברכה והוא באופן כללי. (הגר"ח ק שליט"א)

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com, מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתרים: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) 'תורת יוסף' ו'דרשו'.

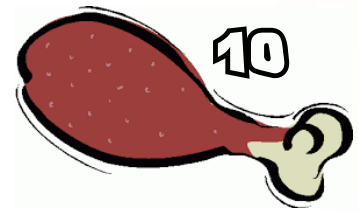
בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

'מחשבה טובה'
 התשובה לטמונה זו
 תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
 אשם תלוי.

הפטרת שבת הגדול (מלאכי ג' ד' - כד)

טמונות בהפטרה

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!